

TRANSPORT VOSITALARIGA YUQORI SIFATLI TEXNIK XIZMAT KO'RSATISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH

Jumanov Sa'dulla Lapasovich

M. Ulug'bek nomidagi O'zbekiston Milliy universiteti

Harbiy tayyorgarlik o'quv Markazi o'qituvchisi, rezervdagi mayor

Annotatsiya. Ushbu maqolada avtokorxonalarda avtomobilarga texnik xizmat ko'rsatishni takomillashtirish, Ishlab chiqarish va texnika bazasini rivojlantirish samaradorligi, fuqarolarga tegishli yengil avtomobilarga servis xizmat ko'rsatish va ta'mirlashni takomillashtirishning eng muhim yo'naliishlari va avtomobilarga texnik xizmat ko'rsatish korxonasining qisqacha ishlab chiqarish texnik xususiyatlari yoritilgan.

Kalit so'zlar: Avtokorxona, avtomobil, servis xizmati, Texnik xizmat ko'rsatish, ishlab chiqarish-texnika bazasi, yengil avtomobillar, ta'mir.

KIRISH

O'zbekiston Respublikasida ishlab chiqarilayotgan va chetdan keltirilayotgan avtomobilarning salmog'i ko'payishi bilan avtomobillar servisi sohasining ahamiyati yanada oshib bormoqda. Aholi va tadbirkorlarga tegishli bo'lgan avtomobilarning sezilarli o'sishi, uni texnik jihatdan yaxshi holatda saqlash zaruriyati avtomobilarga servis xizmat ko'rsatish stansiyalari bo'lgan avtotexnik xizmat ko'rsatish tizimining ishlab chiqarish-texnika bazasini yanada rivojlantirish va takomillashtirishni talab etadi¹.

Avtomobillar, o'z navbatida, tizimli ravishda mahsus kerak xizmatlar jumladan, tozalash-yuvish, tozalash, yonilg'i quyish, moy va boshqa operatsion materiallar, ularning texnik nazorati holati, yuzaga kelishining oldini olishga qaratilgan bir qator profilaktika va ta'mirlash ishlarini olib borish muddatidan oldin nosozliklar va nosozliklar, shuningdek tiklanish ularning birliklari, agregatlari, qismlari va tizimlarining yo'qotish ish faoliyatini oldini oladi. "Xizmat" ingliz tilidan tarjima qilingan "SERVICE" so'zi xizmatni anglatadi, xizmat ko'rsatish².

ADABIYOTLAR SHARI

Mazkur maqolani tahlil qilish jarayonida ilmiy bilishning mantiqiylik, tarixiylik, izchillik va obyektivlik usullaridan keng foydalanildi. Avtokorxonalarda avtomobilarga texnik xizmat ko'rsatishning ahamiyati va uning xususiyatlari ushbu

¹ O'G, G. O. U. B., & Jaloldinov, L. (2021). AVTOMOBILLARGA TEXNIK VA SERVIS XIZMAT KO 'RSATISH USULLARI. Academic research in educational sciences, 2(11), 1062-1067.

² Raxmatov, O., & Sotvoldiyev, X. R. O. G. L. (2021). AVTOTRANSPORT VOSITALARIGA MAVSUMIY SERVIS XIZMAT KO'RSATISH TURLARI VA ULARNING XARAKAT XAVFSIZLIGIGA TA'SIRI. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 1(10), 1147-1151.

maqolada keng ko'rsatilgan va yangicha yondashuvdan foydalanish bo'yicha maslahatlarham berib o'tilgan.

TADQIQOT METODOLOGIYASI VA EMPIRIK TAHLIL

Mavjud avtomobil transporti korxonalarini qurish, kengaytirish va rekonstruksiya qilish va texnik qayta jihozlash ilmiy-texnik taraqqiyotning zamonaviy talablari va iqtisodiyotni yangi bozor munosabatlariga o'tish shartlariga javob berishi kerak.

Zamonaviy sharoitda yakka tartibda foydalaniladigan avtomobillar parkining o'sishi ishlab chiqarish-texnik bazaning o'sishidan ancha oldinda bo'lib, buning natijasida servis xizmat ko'rsatish va ta'mirlash xizmatlariga bo'lgan ehtiyoj to'liq ta'minlanmaydi. Shunday qilib, mavjud avtomobillarga servis xizmat ko'rsatish (ATXK) korxonalarni rekonstruksiya qilish va qayta jihozlash faqatgina avtomobillarparkining o'sishi bilan bog'liq barcha muammolarni hal qila oladi.

Bundan tashqari, avtotransport korxonalari faoliyat yuritadigan zamonaviy sharoitlar yangi talablarni keltirib chiqarmoqda, bu talablar esa o'z o'rnida yangi korxonalarni qurishda qondirilishi mumkin. Shu bilan birga, namunaviy loyihalarni amalga oshirish har doim ham bugungi talablarga javob bermaydi, chunki ularning aksariyati 10 va undan ko'p yillar oldin ishlab chiqilgan. Bundan tashqari, namunaviy loyiha nafaqat geografik joylashgan o'rnida, balki loyihani amalga oshirish shartlariga bog'liq bo'lgan barcha o'ziga xos mahalliy sharoitlarni amalga oshirishga qodir emas. Avtokorxonada avtomobillarga servis xizmatini ko'rsatishni takomillashtirish va ishlab chiqarish texnika bazasini rivojlantirish samaradorligi asosan quyidagi loyiha yechimlarining sifati bilan belgilanadi:

shaharsozlik va arxitektura yechimlarining yuqori darjasи, ya'ni, joylashish jihatdan qulayligi;

yerdan oqilona foydalanish, ekologiya va atrof muhitga minimal salbiy ta'sir; texnik xavfsizlik, portlash va yong'in xavfi va boshqalar³.

mehnat talab qiladigan ishlarni qisqartirish, ish o'rnlari va postlarni yuqori samarali uskunalar bilan jihozlash;

Fuqarolarga tegishli yengil avtomobillarga servis xizmat ko'rsatish vata'mirlashni takomillashtirishning eng muhim yo'nalishlari quyidagilardir:

sanoat asosida ishlab chiqarishning kontsentratsiyasi, ixtisoslashuvi vakoperatsiyasi (birgalikda ish olib borishi)ni texnik-iqtisodiy asoslash;

ishlab chiqarish jarayonlarini avtomatlashtirish va mexanizatsiyalash darajasini oshirish;

operatsiyalarning standart majmuasiga asoslangan ilg'or texnologik jarayonlarni qo'llash;

³ Адилов, О. К., Умиров, И. И., & Уразов, Б. А. (2020). МЕТОДИКА ОПРЕДЕЛЕНИЯ ДЕТАЛЕЙ, КРИТИЧЕСКИХ ПО НАДЕЖНОСТИ АВТОМОБИЛЕЙ. Academic research in educational sciences, (1).

moddiy-texnika ta'minoti tashkil etilishini takomillashtirish; asosiy ishlab chiqarish vositalaridan foydalanish samaradorligini oshirish va sanoatning moddiy va mehnat sarfini kamaytirish; xizmatlar sifati kafolatini oshirish va uni moddiy va ma'naviy rag'batlantirish chora-tadbirlarini ishlab chiqish⁴.

XULOSA VA MUNOZARA

Xulosa qilib aytganda hozirda avtokorxonalarda texnik servisga bo'lgan talabdan kelib chiqib, texnik xizmat ko'rsatishni ishlab chiqarishining tajribasi va yuqori madaniyati ekanligini bilib oldik. Bugungi "Raqobat bozorida" raqobatbardosh servis xizmatini takomillashtirish zarur choralar ko'rish ustuvorlik kasb etmoqda. Bugungi kunda bu ulkan salohiyat milliy iqtisodiyot ehtiyojlari uchun ish olib bormoqda. Shu bilan birga, ustuvorliklar yuqori intellektual mehnatdan, yetarlicha rivojlangan profildan va birlashma imkoniyatlaridan foydalanishga katta e'tibor qaratilgan. Bu birinchi navbatda, avtokorxonada avtomobilarga texnik servisni takomillashtirish uchun xizmat qiladi. Mamlakatdagi hozirgi holatdan kelib chiqib texnik xizmat ko'rsatish talab darajasida emas, buning uchun albatta ishlab chiqarish texnika bazasini talab darajasiga keltirish eng ustuvor vazifa, shu bilan bir qatorda malakasi chilangarlarni ishga jalb etish texnik xizmat ko'rsatishni yuqori saviyaga olib chiqqan bo'lardi.

ADABIYOTLAR RO`YXATI:

1. O'G, G. O. U. B., & Jaloldinov, L. (2021). AVTOMOBILLARGA TEXNIK VA SERVIS XIZMAT KO 'RSATISH USULLARI. Academic research in educational sciences, 2(11), 1062-1067.
2. Raxmatov, O., & Sotvoldiyev, X. R. O. G. L. (2021). AVTOTRANSPORT VOSITALARIGA MAVSUMIY SERVIS XIZMAT KO'RSATISH TURLARI VA ULARNING XARAKAT XAVFSIZLIGIGA TA'SIRI. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 1(10), 1147-1151.
3. Адилов, О. К., Умиров, И. И., & Уразов, Б. А. (2020). МЕТОДИКА ОПРЕДЕЛЕНИЯ ДЕТАЛЕЙ, КРИТИЧЕСКИХ ПО НАДЕЖНОСТИ АВТОМОБИЛЕЙ. Academic research in educational sciences, (1).
4. Адилов, О. К., Умиров, И. И. Ў., & Барноев, Л. (2020). ТРАНСПОРТНИ ҲАВФСИЗ БОШҚАРИШ КЎРСАТКИЧЛАРИНИ БАҲОЛАШ. Academic research in educational sciences, (1).
5. Baxtiyorovich, A. I., & Ogli, R. U. F. (2021). YENGIL AVTOMOBILLARDA YOQILGI SARFINI KAMAYTIRISH USULLARI. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 1(1).

⁴ Baxtiyorovich, A. I., & Ogli, R. U. F. (2021). YENGIL AVTOMOBILLARDA YOQILGI SARFINI KAMAYTIRISH USULLARI. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 1(1).